

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Soru Cevap

Suriye ve Libya Sahasındaki Siyasi Gelişmeler

Soru:

Suriye’de imzalanan son ateşkesten bugüne kadar gelişen olaylar yakından takip edildiğinde, Amerika’nın, bu sefer ateşkes ve Suriye’de laik bir hükümet kurmak için muhalefet ile rejim arasında müzakereler düzenlenmesi konusunda gerçekten çok ciddi olduğu görülüyor. Bu doğru mu? Bu, Amerika’nın şuan ki ajanı Beşşar’a alternatif ajan yaratma fikrinden vazgeçtiği ve Beşşar’ın yönetimde kalmasına göre bir plan yaptığı anlamına gelir mi?

İzin verirseniz başka bir soru daha sormak istiyorum: Libya’da ne zaman çözüme ramak kalsa, olaylar yeniden çetrefilli hale geliyor. Taraflar, Suheyra’ta bir anlaşmaya varmış ve anlaşma da Tobruk parlamentosunun meşruiyetini kabul etmişti. Görüldüğü kadarıyla bu, Tobruk lehine bir kazanımdır. Ancak yine de Tobruk parlamentosu hükümete güvenoyu vermeyi savsaklıyor. Hâlbuki Serrac’ın Tobruk parlamentosunun bakan sayısını 32’den 18’e düşürme talebine olumlu yanıt verdiği biliniyor. O halde bu ötelemeyi nasıl anlamalıyız? Allah mükâfatınızı artırsın.

Cevap:

Kısa bir süre önce yani 19 Ocak 2016 tarihinde “Libya Süreciyle İlgili Son Gelişmeler” başlığı altında soru-cevap yayımlamış ve soru-cevapta Libya sorununu detaylıca açıklamıştık... Aynı şekilde 11 Aralık 2015 tarihinde de Suriye, Riyad Konferansı ve Yüksek Müzakere Heyeti’nin oluşumu hakkında “Yüzyılın En feci İki Kötülüğü” başlıklı bir bildiri yayımlamıştık. Yine 24 Şubat 2016’da “Rejimin Münih’teki Güvenlik Ateşkesinin...” başlığı altında başka bir bildiri daha yayımlamıştık. Bildiride mevcut ateşkes ve müzakereler konusuna hem de çok detaylı bir şekilde açıklama getirmiştik. Aslında bu bildiriden bu sorunun cevabı anlaşılabilir. Olaylar, bildirilerde açıkladığımız genel hat çerçevesinde seyretmektedir. Ancak bu soru-cevap, olaylara biraz daha fazla açıklama ve izahat kazandıracaktır. Ama öncesinde çatışma konusunda Suriye ile Libya arasındaki farka değineceğim:

Libya krizi, Suriye krizinden farklıdır. Çünkü Suriye’deki çatışma, Amerika ile diğer büyük güçler arasında değil, Amerika, müttefikleri ve yandaşları ile Suriye halkı arasındadır. Rusya, kirli ihanet anlaşmasıyla sadece Amerikan planını uyguluyor. Putin, Suriye’de Amerika’ya hizmet ettiğinde, bu hizmetin Rusya’nın güney sınırındaki Ukrayna krizinin ateşini düşüreceğini sanıyor. Avrupa ise Amerika etrafında pervane oluyor, bir şeyler koparmak ya da bazı kırıntılar devşirmek için Amerikan söylemini yinelenmekten öteye geçmiyor! Rusya ve Avrupa, Suriye’nin tek hâkiminin Amerika olduğunu biliyor ve onun bu hâkimiyetiyle rekabet etmek gibi bir niyetleri yok. Kısaca Suriye’de çatışma, Amerika ile Suriye halkı ve Suriye halkını destekleyen tüm samimi Müslümanlar arasındadır.

Libya’ya gelince, Libya’daki çatışma Amerika ile Avrupa özellikle İngiltere ve bir dereceye kadar Fransa sonra biraz da İtalya arasındadır. Bu nedenle Amerika, beş yıl boyunca Amerikan planları karşısında aslanlar gibi direnç gösteren Suriye halkının sebat ve kararlılığından ötürü neredeyse aklını yitirecektir. Ama Libya’da Avrupa karşısında kazandığı güçten dolayı müsterihtir. Birazda bu gücün verdiği huzurla olsa gerek ki Amerika, Libya’da Avrupa’ya karşı çatışıyor.

Bu farkı açıkladıktan sonra soruda geçenler ile ilgili olarak daha fazla açıklama ve izahat yapacağız:

Birincisi: Suriye krizi:

Amerika’nın ateşkes ve müzakereler konusunda çok ciddi olduğu meselesine gelince, evet bu doğrudur. Şuan ki ajanı Beşşar’a alternatif ajan arayışından vazgeçtiği meselesine gelince, bu

doğru değildir. Daha önce ajanlarına yaptığı gibi alternatifi bulunduğu an Beşşar'ın misyonuna son verecektir. Bunun açıklaması ise şöyledir:

Ateşkes, çatışmanın dondurulması ve hasmane eylemlerin durdurulması gibi çeşitli isimler altında Amerika devrimi durdurmak ve yok etmek için tüm ağırlığını ortaya koymuştur. Cenevre, Viyana ve Riyad'da konferanslar düzenlemiş ve Güvenlik Konseyi'nden kararlar çıkartmıştır. Bunun yanı sıra ajanı Beşşar, İran ve onun Lübnan partisi ve Rusya tarafından düzenlenen askeri operasyonlar ile devrimi düşük yaptırmak için çabalamaktadır. Ayrıca Amerika'nın kendisi de müdahalede bulunuyor. IŞİD ve terörle mücadele bahanesiyle uluslararası koalisyon kisvesi altında diğer devletleri de beraberinde sürüklüyor. En son 12 Şubat 2016 günü düzenlenen Münih toplantısında Amerika, Suriye çıkmazı için bir çıkış yolu buldu. Toplantıda devrimi durdurmak için bir hafta içinde ateşkes imzalanmasına karar verildi. Ateşkes gerçekleşmeyince ABD Dışişleri Bakanı Kerry ve Rus mevkidaşı Lavrov, 22 Şubat 2016 günü bir araya geldiler. Yayınlanan ortak bildirme ile hasmane eylemlerin durdurulmasınının 27 Şubat 2016 Cuma günü gece yarısı yürürlüğe gireceğini açıkladılar. Tüm bu aktiviteler, önümüzdeki günlerde Cenevre'de yapılması planlanan müzakerelerde Amerika'nın laik projesini onaylatmanın ön hazırlıklarıdır. Amerika'nın bu konuda ciddi olduğunun kanıtı, özellikle 9-10 Aralık 2015 gününden itibaren bu yönde attığı adımlardır. Öyle ki Riyad Konferansı, rejim ile gerçekleştirilecek müzakereler için Yüksek Komite oluşturmanın bir hazırlığıydı. Şimdi bu atılan adımlardan bazılarını sıralayalım:

1- Amerika, yandaşı "Türkiye ve Suudi Arabistan'ın" da etkisiyle hem müzakere için elverişli ortam yaratmak hem de Suriye içinde bir mürebbe devşirmek amacıyla hazırlık yaptı. Bunun göstergeleri ise şunlardır:

A- Yandaşları, uşakları özellikle silahlı grupları Riyad'da toplama, havuç ve sert sopa yöntemiyle, silah ve para teşvikiyle müzakere heyeti oluşturma misyonunu Suudi Arabistan'a havale etti. Suudi Arabistan, bu misyonu başarıyla getirdi ve başkalarının dünyası uğruna ahiretini satanlardan bir heyet oluşturdu. Böylece Amerika, patlak veren Suriye devriminden bu yana ilk kez iktidarda rejime ortak olmak için müzakereyi kabul eden silahlı grupları müzakere komitelerine dâhil edebildi. *"Perşembe akşamı düzenlenen bir basın toplantısında, Körfez Araştırma Merkezi Başkanı Abdül Aziz Sager, muhalefet heyetinin önümüzdeki Ocak ayının ilk 10 günü içinde rejim heyetiyle bir araya geleceğini söyledi. Anlaşma, 32 üyeli yüksek heyet oluşumunu öngörüyor. Heyette gruplardan 10, koalisyonlardan 9, Koordinasyon Komitesi'nden 5 ve bağımsızlardan da 8 kişi yer alacak."* [11.12.2015 el-Cezire] Daha önce müzakereciler, Suriye'de ikamet etmeyen yurtdışı sakinlerinden müteşekkildi. Bu nedenle müzakere heyetine dâhil olan gruplar, insanları özellikle de kendilerini destekleyenleri hayal kırıklığına uğrattılar. Çünkü bu insanlar, bu grupların kendilerini zorbadan kurtarmak için kıyama kalktıklarını sanıyorlardı!

B- Suriye'de Amerikan projesini uygulamak, ateşkes ve müzakereler konusunu görüşmek, grupları ateşkesi kabul etmeye ikna etmek, müzakereye katılacak muhalefet heyetini oluşturmak için Erdoğan Suudi Arabistan'ı ziyaret etti. *"Özellikle Suriye ve Yemen dosyasını yetkililer ile görüşmek üzere Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan Salı günü Suudi Arabistan'a vardı. Riyad Uluslararası Kral Halid Havaalanı'na indikten kısa bir süre sonra Erdoğan El-Yemâme Sarayı'na doğru hareket etti. Suudi resmi haber ajansının bildirdiğine göre Erdoğan'ı karşılama töreninde Suudi Kral Selman b. Abdül Aziz de hazır bulundu."* [29.12.2015 el-Kuds]

C- Amerika, öngördüğü çözümleri müzakerecilerle yavaş yavaş alıştırmak amacıyla hazırlık toplantıları düzenledi. Hatta işlerin istediği doğrultuda gittiğini görünce, çemberi biraz daha daraltarak Türkiye ile İran arasında plansız beklenmedik bir yakınlaşma oldu. Karşılıklı sıcak açıklamalardan ötürü İran ile Türkiye arasında esen sert rüzgârlara rağmen Davutoğlu, İran'a bir ziyaret gerçekleştirdi. Bu ziyaretin amacı, Suriye'de Amerikan projesini uygulamak için gruplar ve uşaklar üzerindeki etkilerini kullanarak iki ülke arasında koordinasyonu sağlamaktır. *"Türkiye Başbakanı Ahmet Davutoğlu, 4 Mart Cuma günü beraberinde bazı bakanlardan oluşan bir heyetle İran'ın başkenti Tahran'a ulaştı. Bu Türkiye Başbakanının iki yıldan beri İran'a düzenlediği ilk ziyarettir. İran Fars Ajansının bildirdiğine göre, Türkiye Başbakanı iki ülke arasında ticari ve ekonomik işbirliğini geliştirmek ve derinleştirmenin yollarını görüşmek üzere üst düzey yetkililer ile bir araya gelecek..."* [04.03.2016 Russia Today] Öyle görünüyor ki ziyareti iğrenç bir espri ile örtbas etmek istediler, ancak sıradan insanlar bile bu espriyi anlayabilir. Görüşmenin ticari amaçlı olduğunu lanse ettiler!

2- Amerikan ajanları, müzakereye yönelik bölgesel ve dâhili atmosfer yaratmak için art niyetli siyasi eylemlerde bulunurken, Amerika da kendi projesinin uygulanmasına yönelik baskı atmosferi yaratıyordu. Bir yandan Amerika, Suriye için en iyi çözümün Amerika tarafından sunulan çözüm olduğunu aksettirerek gerçekleri tezyif edici bir dizi eylemlerde bulunurken, öte yandan ya bizzat Amerika, ya ihanet anlaşmasıyla Rusya ya da bölgesel ve yerel uşaklar aracılığıyla askeri operasyonlar düzenliyordu. Bu eylemlerden bazıları şunlardır:

A- Amerika, Suriye halkı iki seçenek arasındadır: Ya müzakereler yoluyla Amerika'nın Suriye için öngördüğü laik projeyi onaylamak ya da Suriye'nin parçalanmasını kabullenmek düşüncesini konsolide etmek için çalışmıştır. Amerika, Suriye halkının bölünme karştı olduğunu biliyor ve bu yüzden rejim ile muhalefet arasında ortak bir yönetimin oluşturulmasıyla Suriye halkının, Suriye'de Amerika'nın laik projesini kabul etmek için müzakereye yöneleceğini sanıyor. Bu fikre güvenilirlik kazandırmak için de Amerika ve Rusya, parçalanma konusunda çeşitli açıklamalar yaptılar. Bu açıklamalar ile müzakerelere baskı uygulamak, müzakerecileri korkutmak ve Suriye halkı üzerinde de korku atmosferi yaratmak istediler. Böylelikle eğer Suriye halkı, rejim ve muhalefetten oluşan laik bir devletin kurulması yönündeki Amerikan projesini kabul etmezse, Suriye'nin toprak bütünlüğü tehlikeye girecek ve parçalanacak mesajı verilmek istendi. Bu nedenle Kerry yaptığı açıklamada "Eğer daha fazla beklersek Suriye'yi bir bütün olarak tutmak için geç kalabiliriz" dedi. [23.02.2016 Reuters] Rusya da Suriye'de federalizmden bahsetti. Rusya Dışişleri Bakan Yardımcısı Sergei Ryabkov, "Suriye'nin gelecekteki düzeni hakkında yapılan görüşmelerin sonucunda; federasyon modelinin Suriye'nin birleşik, seküler, bağımsız ve egemen bir devlet olmasını sağlayacağı fikri ortaya çıkarsa, buna kim itiraz edebilir ki?" diye konuştu. [29.02.2016 el-Hadis] Tüm bu açıklamalar, Amerika tarafından dayatılan politik sistemin kabulü için muhalefet tarafının müzakerecilerine baskı uygulamak, aksi halde bölünme anlamına gelmektedir. Amerika ve müttefikleri şunu unutmuyor ya da unutmuş gibi gözüküyorlar. Suriye halkı nasıl bölünmeyi reddediyorsa, Amerika'nın laik projesini de öyle reddedecektir. Suriye halkı, her iki projeyi de şeytani ve Amerika tarafından pişirilen bir proje olarak görüyor. Bu iki proje ancak ümmetin hainleri tarafından makbul görülmektedir. Onlar ise Allah'ın izniyle yok olacaklardır.

B- Amerikan projesini onaylayıcı müzakereyi kabul etmek, aksi halde saldırıların daha da yoğunlaşacağına dair müzakerecilere bir mesaj vermek için müzakereler sırasında Rus hava saldırıları iyice yoğunlaştı. Bu nedenle 1 Şubat 2016 tarihinde başlayan Cenevre 3 görüşmeleri esnasında Rus hava saldırıları dikkat çekici bir şekilde artmıştır. Rusya, müzakerecilere baskı yapmanın bir aracı olarak Halep'i abluka altına aldı.

C- Müzakereleri kabul etmeyen herkese, aba altından hatta açıktan sopa gösterildi. Bu bağlamda Kerry, 24 Şubat 2016'da yaptığı açıklamada "Eğer masada başarılı olunmazsa B planıyla ilgili ciddi tartışmaların yaşanacağını" söyledi. [24.2.2016 Reuters] el-Cubeyr de kendisine öğretilen sözleri şöyle diyerek yineledi: "... Eğer ateşkesi sürdüremezsek, ABD Dışişleri Bakanı John Kerry'nin de dediği gibi başka seçenekler de var. Bir B planımız var. Rejim veya destekçilerinde herhangi bir ciddiyet görmedikleri takdirde diğer seçenek söz konusu olacak ve bunun üzerinde yoğunlaşacağız." [28.02.2016 CNN Arapça]

Yukarıda geçenlerden anlaşılıyor ki Amerika, Suriye için uygun gördüğü laik projeyi hayata geçirmek üzere ateşkes ve müzakereler konusunda gerçekten çok ciddidir.

Görünüşe göre de bu araçlar, Yüksek Müzakere Heyeti'ne bir gerekçe ve bahane oluşturmak, rejimle müzakereye devam etmek açısından başarılı olmuştur. "BM'nin Suriye Özel Temsilcisi Staffan de Mistura dün yaptığı açıklamada Suriye'de çatışmaların sona erdirilmesini amaçlayan yeni tur müzakerelerin uluslararası organizasyon himayesinde 14-24 Mart arasında Cenevre'de yapılacağını duyurdu." [10.03 2016 Riyad] Sonra müzakere heyeti, müzakereleri kabul etmek için uygun koşullar yaratmaya başladı. "9 Mart 2016 Çarşamba günü Suriyeli muhalif grupları temsil eden Yüksek Müzakere Heyeti, BM tarafından barış görüşmeleri için önerilen gündemi olumlu bulduklarını ve önceki gün hükümet birliklerinin ateşkes ihlalinde bir düşüş gözlemlediklerini kaydetti. Yüksek Müzakere Heyeti sözcüsü Salim Muslet, Cenevre'de yapılması planlanan görüşmelere katılmakla ilgili nihai kararı yakında vereceklerini söyledi." [09.03.2016 AFP DW] 11 Mart 2016 tarihli Russia Today sitesine göre "Suriye muhalefeti Yüksek Müzakere Heyeti önümüzdeki Pazartesi günü Cenevre'de başlaması planlanan müzakereler turuna katılacaklarını duyurdu..." [11.03 2016 Russia Today]

2- Amerika'nın alternatif ajan arayışı fikrinden vazgeçtiği görüşüne gelince, bu doğru değil. Çünkü Beşşar, Suriye'de Amerikan çıkarlarına hizmet edecek istikrarlı bir yönetim oluşturma kapasitesini kaybetmiştir. Amerika, sadece geçiş sürecinde onun yönetimde kalmasını istiyor Böylece bu süre zarfında Amerika, Beşşar'ın zedelenen imajından daha az zedelenmiş, insanları kandıran, Amerikan çıkarlarını gözetken, insanlara karşı gülümseyen yeni bir ajan arayışına girecektir. Amerika, Beşşar ve onun öncesinde de babasında olduğu gibi kendi çıkarlarına hizmet edecek Suriye'de ajan laik bir yönetimin oluşturulmasına çok önem veriyor. Hatta Amerika tarafından piyasaya sürülen kokuşmuş bölünme fikri dahi muhtemelen Beşşar'a alternatif ajan bulmakta başarısız olduğu takdirde devreye girecektir. Bu yüzden şu an Amerika için tek önemli olan şey ateşkestir. Çünkü Amerika, rejim ile muhalefetten oluşan laik bir yönetimin oluşturulmasıyla projelerini sükûnetle uygulamak için çalışacak ve Beşşar'ın yerine geçecek alternatif arayışına girecektir. Amerika, hem bu ateşkesi hem de muhalefetin ateşkesine bağlılığını büyük bir başarı olarak görüyor. Özellikle de bazı İslami grupları ateşkes ve müzakerelerin kabulüne dâhil edince. Amerika'nın İslami grupları ateşkes ve müzakerelere ortak etmesi, Şam'daki ajanları ve nüfuzuna karşı beş yıldan beri devam eden devrim karşısında Amerika'nın en büyük başarısıdır. Kaldı ki Rusya da bunu büyük bir başarı ve rejimi konsolide etmenin bir fırsatı olarak kabul ediyor. Bu nedenle Rusya'nın BM Daimi temsilcisi Vitaly Churkin, Münih anlaşması ile ilgili olarak Kommersant gazetesine yaptığı açıklamada "Umuyorum ki Şam, beş yıldır devam eden yıkımın ardından bu anlaşmanın Suriye için ideal bir fırsat olduğunun farkındadır." dedi. [19.2.2016 AFP] Akabinde Beşşar Esed, ateşkesi kabul etmeye hazır olduğunu açıkladı.

3- Bunlar, Amerika, Rusya, uşaklar ve yandaşların hesaplarıdır. Samimi Suriye halkının hesabına gelince, bambaşka bir meseledir. Bu hesap, kâfirler, sömürgeciler, ajanlar ve uydu devletlerini afallatacak ve Allah'ın izniyle onların tuzaklarını başlarına geçirecektir.

“**Ama inkârcıların hilesi elbette boşa gider.**” [Mümin 25] Şam yiğitleri, öyle insanlardır ki para ve dalalet etrafında Riyad InterContinental Hotel'de toplanan sonra müzakere heyeti oluşturanlara benzemezler. Onlar ki kirli paraya meyleden ümmetin hainleri gibi de değillerdir. Onlar ki rejimle müzakereyi kabul eden, ama aynı zamanda çözümde Esed'e yer yoktur diyen sahtekârlar gibi de değillerdir. Esed'e yer yok diyenler onun rejimiyle pazarlık masasına oturmazlar. Onlar ki, kendilerine sivil laik devletin dikte edildiği kimseler gibi değillerdir. Onlar ki hem İslamcı olduklarını iddia eden hem de onay için başlarını eğenlere de benzemezler. Onlar ki insanlığın Rabbinin yönetimi yerine insanlığın yönetimi olan helal ve haram kılıcı demokrasiyi kail olanlar gibi de değillerdir. Allah *Subhânehu ve Teâlâ* hâkimler hâkimidir.

“**Hüküm ancak Allah'a aittir.**” [Yusuf 40]

Evet, işte onlar, bu tür kimselere benzemezler. Aksine onlar, ümmetin samimiyet ve özverili olarak tanıdığı Suriye aslanlarıdır Onlar ki kıyamet gününe kadar bu ümmetin hayırdan yoksun olmayacağına inanırlar. Onlar ki kalpleri ve ağızlarıyla [Allah için Allah için] diye meydan okumuş ve hâlâ da okuyan kimselerdir. Onlar ki, Suriye için Allah ve Peygamberin olmasını istediği şeyi isterler:

“**İslam'ın kalbi Şam'dır**” [Taberâni] Onlar ki hem Amerika'nın laik projelerini hem de kafirler ve münafıkların tüm projelerini reddederler. Aynı güç ve kuvvette de bölünmeyi reddediyorlar. Onlar ki Şam topraklarının samimi ve sadık kimseleridir. Onlar ki hak üzerinde sebat ederler. Onlar ki batılın bir turu hakkın ise turları olduğunu bilirler. Bu yüzden din ve ümmetleri üzerinde pazarlık yapmazlar. Onlar ki devrimin gerçekten ifşa edici ve deşifre edici olduğunu gözleriyle gördüler. Devrim, komplocuları deşifre etmiş ve münafıkları da ifşa etmiştir. Her şey apaçık ortadadır. Münafıklara ancak gafil kanar, tuzaklarına da ancak cahil düşer. Onlar ki ummadıkları yerden kâfirlerin projelerinin başarısız olacağına inanırlar.

“**Zulmedenler, hangi dönüşle döndürüleceklerini yakında bileceklerdir.**” [Suara 227]

İkincisi: Libya krizi:

Yukarıda da belirtildiği Libya krizi, Suriye krizinden farklıdır. Çünkü Suriye'deki çatışma, şu an Libya'da olduğu gibi Amerika ile diğer büyük güçler arasında değil, Amerika, müttefikleri ve yandaşları ile Suriye halkı arasındadır. Libya'daki çatışma ise Amerika ile Avrupa, özellikle İngiltere ve bir dereceye kadar Fransa, sonra biraz da İtalya arasındadır. Libya'daki çatışma, yerli uşaklar kullanılsa da temelde uluslararası bir çatışmadır.

Bu fark açığa çıktıktan sonra soruda geçenler ile ilgili olarak daha fazla açıklama ve izahat yapacağız:

1- Görüldüğü kadarıyla Amerika, Suriye'nin aksine Libya'da siyasi çözüm ve bu siyasi çözümün başarılı olmasına odaklanmıyor. Tam aksine açıkça askeri müdahaleden bahsederek Güvenlik Konseyi'nden bu yönde talepte bulundu. Siyasi çözüme ulaşılmasını engellemek için çalıştı. Geçen yıl Kasım ayından beri tek tük hava saldırıları düzenlemeye başladı. Bu saldırılarda en çok arananlardan birinin öldürüldüğünü söyledi. Sonra yaklaşık 20 Amerikan askeri, Libya üslerine girdiler ve daha sonra da çıkıp gittiler. En son 19 Şubat 2016 günü askeri operasyon düzenleyen Amerikan uçakları, 49 kişiyi öldürdüler. Ardından Amerika, ölenlerin IŞİD mensubu olduğunu ve çoğunun da Tunus uyruklu olduklarını söyledi. Bu hava saldırısını en büyük askeri operasyon olarak addeden Amerika, saldırıda çok fazla kişinin öldürüldüğünü belirtti. Öyle görünüyor ki bu tür saldırılar devam edecek: *"Obama, 28 Ocak 2016 Perşembe günü Libya'daki durumu görüşmek üzere Ulusal Güvenlik Kurulu toplantısına başkanlık etti. Batılı büyük güçler, Libya'daki anayasal boşluğun terör örgütü IŞİD'in büyümesine uygun zemin oluşturmasından korkuyorlar. Beyaz Saray'dan yapılan yazılı açıklamada, "Başkan Obama, ulusal güvenlik ekibine Libya'da ve diğer ülkelerde devam eden terörle mücadele çabalarını ve yönetimleri güçlendirme gayretlerini sürdürmesi talimatı verdi" ifadesi kullanıldı."* [29.01.2016 Middle East online] Bu yüzden Amerika, IŞİD ve terör bahanesiyle BM kararı olmadan hava saldırıları düzenlemek ya da askeri müdahalede bulunmak politikasına karar vermiştir.

2- Bu karar, Libya'da durumun Amerika lehine gerçekten büyük tehlike teşkil ettiğini gösteriyor. Bunun nedeni, açıklandığı gibi IŞİD tehdidi değil, aksine IŞİD, müdahale için sadece bir maymuncuk olarak kullanılıyor. Bazı büyük güçler, Amerika'nın Libya'da nüfuzunu genişletmesinin önünde duruyorlar. Bu yüzden Amerika'nın, 17 Aralık 2015'de Fas'ın Suheyraat kentinde imzalanan nihai anlaşmayı kayda değer almaksızın başına buyruk hareket ettiğini görüyoruz. Anlaşmanın uygulanması üzerinde yoğunlaşmıyor. Amerika'nın Libya'da teröre karşı askeri müdahale söylemi ayyuka çıkmıştır. Şayet anlaşma, Amerika yararına olsaydı, kesinlikle var gücüyle o anlaşmanın uygulanması yönünde çalışırdı. 2014 yılından beri ajanı Hafter aracılığıyla Libya'da hâkimiyet kuramayan, nüfuzunu yayamayan ve rejimi eline geçiremeyen Amerika, son çare olarak askeri operasyonlara başvurmuştur. Bu sebeple Amerika, Güvenlik Konseyi'nden uluslararası karar çıkarmadan doğrudan müdahale etmeye başlamıştır. Çünkü İngiltere, Libya'ya askeri müdahaleye izin veren bir kararın çıkarılmasına mani oldu. Dolayısıyla Amerika, politik çözümün uygulanmasına engel olmaya devam edecektir.

3- Amerika, Suheyraat siyasi anlaşmasını kabul ediyormuş gibi gözüküyor. Öte yandan anlaşmanın uygulanmasını geciktirmek için çalışıyor. 25 Şubat 2016 günü CIA başkanı John Brennan tarafından yapılan açıklamada bunu açıkça görebiliriz: *"ABD, Libya sahasında iki eksende politika yürütüyor. Hem rakip hükümetleri bir araya getirmek için diplomatik çaba sarf ediyor, hem de giderek tehlikesi büyüyen IŞİD'e karşı terörle mücadele operasyonları yürütüyor."* [25.2.2016 AFP] Dışişleri Bakanı John Kerry de *"Son aylarda Trablus'ta bir hükümeti bir araya getirmek için gerçekten çok çabalıyoruz. Eğer bir anlaşmaya varamazlarsa, evet, Libya başarısız bir devlet olacak"* diye konuştu. [24.2.2016 Reuters] Kerry, hükümet kurmak için gerçekten çok çabaladıklarını iddia ediyor! Yani Amerikan standartlarına göre bir hükümet, değilse başarısızlığa uğratmak için çalışacaklardır. Bu bağlamda Amerika, Tobruk parlamentosu içindeki ajanları aracılığıyla çürük bir bahaneyle Suheyraat hükümetinin oluşumunu engellemek için uğraştı. Tobruk parlamentosu içindeki Amerikan ajanları, 32 bakandan oluşan bir hükümetin kurulmasını reddettiler. Suheyraat hükümeti başbakanı Fayez Serrac, 22 Ocak 2016'da Mısır'a gitti. 6 günlük ziyareti kapsamında Abdülfettah es-Sisi ile bir araya geldi. Serrac, Amerikan ajanlarını memnun etmeye çalıştı. Ziyaretinin son günü yaptığı açıklamada bakanların sayısını azaltacağını duyurdu. Serrac Kahire'den ayrılır ayrılmaz neler olup bittiğini öğrenmek, ne yapması gerektiğine dair talimatlar almak ve daha fazla destek sözü almak

amacıyla Hafter Kahire'nin yolunu tuttu. Bu da hükümetin kurulmasına yönelik Amerika'nın memnuniyetsizliğini göstermektedir. Çünkü hükümet, Amerikan istekleri doğrultusunda kurulmadı. Serrac, hükümetin bakan sayısını azaltarak 18'e düşürdü. Sonra güvenoyu için hükümeti, 23 Şubat 2016 günü Tobruk parlamentosuna sundu. Tobruk parlamentosu da hükümete güvenoyu vermedi. Hatta iddialara göre kimliği belirsiz silahlı bir çete, oylama için gelen parlamenterlere saldırarak onları kente sokmamaya çalıştı. Bu nedenle gerekli çoğunluk sağlanamadı. 200 üyeli parlamentodan 89 milletvekili oturuma katıldı. Bunun üzerine Meclis Başkanı oturumu iptal etti. Amerika, kendisine bağlı suç örgütleri ve yandaş milletvekilleri aracılığıyla hükümete pürüz çıkarmak için çalışıyor.

4- Bu pürüzün nedenine gelince, bilindiği üzere Libya'daki siyasi ortamın kahir ekseriyeti, Kaddafi yönetiminin kalıntılarıdır, yani Avrupa yanlısıdır. Herhangi bir bakanlık oluşumu, bu ölçüte göre olacaktır, yeni bakanlık da keza böyledir. Amerika, Hafter ve onun etrafında toplanan bir dizi askeri grup üzerinden hareket ediyor. Bunlardan kendisine bir dayanak ve yeni bir siyasi ortam oluşturmayı ümit ediyor. Ki bunlar, iktidarda aslan payına ve iktidarın tek hâkimi olsunlar. Ama şu ana kadar bu grup bunu başarabilmiş değil. Bu grubun yürüttüğü tüm askeri operasyonları, başarılı addetmek doğru değil, hatta başarısız olmak görmek gerekir. Bu nedenle Amerika, iktidardaki aslan payını güvence altına alana dek ya bizzat kendisi, ya Hafter ya da yandaşları üzerinden yürütülen askeri müdahaleler ile elinden geldiğince politik çözümü engelleyecektir. Askeri müdahale, Amerika için Libya'da siyasi nüfuzunu konsolide etmenin bir yoludur. Görünüşe göre de amacına ulaşmadıkça askeri operasyonları durduracak gibi gözüküyor.

5- Avrupa ise Amerika'nın tam tersi hareket ediyor. Avrupa, anlaşmanın başarılı olması, hükümetin kurulması ve güvenoyu alması için çalışıyor. Zira Libya'daki siyasi ortam, hâlâ Avrupa'nın kontrolü altındadır ve bunun göstergeleri pek çoktur. Fransa Cumhurbaşkanı Hollande, İngiliz ajanı Fas kralı VI. Muhammed ile 17 Şubat 2016'da bir araya geldi ve Libya'daki durumu ele aldılar. Libya parlamentosu tarafından Serrac liderliğindeki Ulusal Uzlaşma hükümetine güvenoyu verilmesi konusunu ele aldıklarını açıkladılar. İngiliz Dışişleri Bakanı Philip Hammond da Cezayir'i ziyaret etti ve mevkidaşı Dışişleri Bakanı Ramtane Lamamra ile 19 Şubat 2016'de bir araya geldi. Cezayir'de yaptığı açıklamada Hammond, *"Libya'ya askeri müdahaleyi, ülkenin tanık olduğu krizi bertaraf etmek için en ideal çözüm olarak görmüyorum diyerek siyasi çözüm çağrısında bulundu. Cezayir Dışişleri Bakanı da İngiliz mevkidaşına destek çıktı ve "Libya'da devam eden krizin askeri müdahaleyle çözülemeyeceğine inanıyorum. Libya'nın teröre karşı mücadele edebilmesi için Libya'da Ulusal Birlik hükümetinin kurulması amacıyla gerekli tüm çabayı gösteriyoruz..." dedi.* [19.2.2016 el-Cezire] Fransa tarafından desteklenen İngiltere, siyasi sürecin başarılı olması ve Amerika'nın bayraktarlığını yaptığı askeri müdahaleyi engellemek için de bölgesel ajanlarını kullanıyor.

Bazı Avrupa ülkelerinin askeri operasyon açıklamalarına gelince, müdahale dışında bir alternatif kalmadığında sahanın Amerika'ya bırakılmaması için sadece bir önlem babındandır diyebiliriz. Medyanın belirttiğine göre İngiltere, Libya'ya askeri güç gönderdi. 12 Ocak 2016 tarihli *afriqatimes*, İngiliz Socialist Worker sitesinden aktardığına göre *"Muhafazakâr hükümet, IŞİD milislerinin ilerlemesiyle tehdit altına giren petrol sahalarını savunmak için Libya'ya 1000 İngiliz özel kuvvetleri gönderdi. Ayrıca İngiliz Kraliyet Donanmasına ait bir savaş gemisi de Kuzey Afrika sahillerine doğru yol aldı. Hava Kuvvetleri'nden de Libya'daki hedeflere yönelik hava saldırıları düzenlemek için hazırlık yapmaları istendi."* 24 Şubat 2016 tarihli Fransız *Le Monde* gazetesine göre *"Özel kuvvetler birimleri, Libya'da IŞİD milislerine karşı gizli askeri operasyonlar yapıyorlar."* Yani Fransa, gerektiğinde müdahale için askeri hazırlık yapıyor, ama gizli bir şekilde. Fransa, Libya'da Amerika'nın askeri yalnızlığını önlemek için İngiltere ile birlikte özel kuvvetler gönderdi. Ama bunun açığa çıkmasını istemedi, bilakis gizli bir şekilde yaptı. Çünkü askeri müdahalenin normal bir şey haline gelmesini ve şu an Libya'ya askeri müdahalenin meşru görülmesini istemiyor. Öncelikli olarak İngiltere ile birlikte siyasi anlaşmanın uygulanması, hükümetin kurulması ve desteklenmesi için çalışıyor. Hatta Amerika, askeri müdahale ile Avrupa'yı sıkıntıya düşürmek istediğinde ve orada burada Avrupa'nın müdahalelerinden söz ettiğinde, Avrupa hemen bunu yalanlayıcı açıklamalar yaptı. İtalyan Başbakanı Matteo Renzi, Pazar günü katıldığı bir televizyon programında İtalya'nın Libya'ya yaklaşık 5 bin asker gönderme niyetini yalanladı ve eski İtalyan sömürgesine askeri

müdahale için şu an koşulların uygun olmadığını söyledi. Renzi, bir televizyonun Talk-Show programı sırasında “Benim başbakanlığında İtalya böyle bir savaşa gitmeyecek” dedi ve “Müdahale olursa da İtalya bundan geri kalmayacak. Ancak bu bugünün gündemi değil. 5 bin asker gönderme fikri bir seçenek olarak şu an masada değil.” diye de ekledi. Bu açıklamayla Renzi, İtalya’daki Amerikan büyükelçisine de bir yanıt vermiş oldu. Zira büyükelçi Cuma günü Corriere della Sera gazetesine yaptığı açıklamada, “Roma’nın Libya’ya yaklaşık beş bin asker gönderdiğini iddia etmişti.” [07.03.2016 Russia Today] “İtalya, askerlerin konuşlandırılmasından önce parlamentodan güvenoyu alan Libya hükümetinden resmi bir talepte bulunacağını ifade etti.” [08.03.2016 el-Arabiya] Aslında bu açıklamayla İtalya, Güvenlik Konseyi’nin ve Libya’daki meşru hükümetin kararını beklemeden askeri müdahalede bulunan Amerika’ya laf çaktırmaktadır.

Buradan anlaşılıyor ki Libya için yakın gelecekte istikrar hayaldir. Libya’da güvenliği sağlayan ya da istikrar oluşturan bir hükümetin kurulması kısa vadede beklenmiyor. Kurulsa bile en fazla güçsüz ve kırılğan üçüncü bir hükümet kurulabilir. Özellikle Amerika, kurulacak yeni hükümeti aşağılayacaktır. “... Uzmanlar, Trablus ve Tobruk parlamentosu milletvekillerinin Ulusal Birlik Hükümeti’nin oluşum anlaşmasını imzalamalarıyla ülkede üçüncü bir hükümet ortaya çıkacağına ve bunun da bölünme ve kaos ortamını daha da kötüleştireceğine dair uyardılar. New York merkezli Amerikan Araştırma Kurumu Sofan grubunun raporuna göre “Eğer Ulusal Birlik Hükümeti kurulursa, muhtemelen birbiriyle çatışan hükümetlere bağlı gruplar tarafından kabul görmeyecek, gruplar, birlik hükümetinin meşruiyetini kabul etmeyecektir. Çünkü İngiliz Guardian gazetesinin aktardığı rapor, bir de uyarı da bulunarak, daha anlaşmanın mürekkebi kurumadan muhtemelen yeni hükümet kendisini savaşın içinde bulacaktır dedi.” [19.12.2015 Shorouknews] Buna göre hükümet kurulsa bile savaş molasından başka bir şey olmayacaktır. Daha sonra kalınan yerden savaşa devam edilecektir. Öyle görünüyor ki bu sefer Amerika, Libya’da temel aktör olana dek faaliyetten geri durmayacaktır. Çünkü ilk kez bu şekilde ajanlara sahip oluyor ve IŞİD’le mücadele bahanesiyle müdahale için bir fırsat yakalamıştır.

Dolayısıyla bu sömürgeci güçlerin müdahale argümanı yok edilmedikçe Libya’da istikrardan bahsetmek hayaldir. Burada yapılması gereken en önemli şey, şu veya bu devlet yanlısı ucuz yerel uşakları devirmektir. Onlar, parayla alınıp satılan kuklulardır. Müdahale için büyük güçlere ortam hazırlıyorlar. Hatta onlara hizmet ederek onlar adına vekâlet savaşı yürütüyorlar. Uyanık ve samimi kimseler, her türlü yabancı müdahaleyi fiyaskoya uğratmak, Amerika ve Avrupalı sömürgecileri ülkeden kovmak, onların tüm çözüm ve projelerini reddetmek, hem onları hem de ajanlarını devirmek, ülkenin dizginlerini ele almak ve yeryüzünde Allah’ın yönetimini ikame etmek için çok çalışmalıdır. Biz, Kuran Kerim hafızı bir ülkenin halkından hayır ümidini kesmiş değiliz. Libya’da sadık ve samimi öyle yiğitler vardır ki İslam ve Müslüman düşmanı kâfirlerin projelerini Allah’ın izniyle boşa çıkarabilecek kapasitedirler. Allah *Subhânehu ve Teâlâ*, Aziz ve Kaviyy’dir. Kendisine yardım edenlere yardım eder.

“Ey iman edenler! Eğer siz Allah’a (Allah’ın dinine) yardım ederseniz O da size yardım eder, ayaklarınızı kaydırmaz. İnkâr edenlere gelince, onların hakkı yıkımdır. Allah onların yaptıklarını boşa çıkarmıştır.”

[Muhammed 7-8]

H.03 Cumâde’s Sâni 1437
M.12 Mart 2016